

Vergaderjaar 1993–1994

22 594 (R1434)

Regeling van het Solidariteitsfonds

Nr. 9

EINDVERSLAG

Vastgesteld 4 juli 1994

De vaste Commissie voor Nederlands-Antilliaanse en Arubaanse Zaken¹ heeft in de memorie van antwoord betreffende bovenstaand wetsvoorstel (stuk 22 594, nr. 8) aanleiding gezien tot het maken van een aantal opmerkingen en het stellen van een aantal vragen. Met de beantwoording hiervan acht de commissie het wetsvoorstel voldoende voorbereid.

1. Algemeen

De leden van de fractie van de Partij van de Arbeid vragen zich, gezien de na het uitbrengen van de memorie van antwoord opgetreden ontwikkelingen, met name ten aanzien van het overeengekomen protocol met Aruba, af in hoeverre de voorgestelde wettelijke regeling nog opportuun is.

In dit verband vragen deze leden naar de opvattingen op dit punt van de regeringen van Aruba en de Nederlandse Antillen.

De leden van de fractie van het CDA zijn verheugd dat dit eindverslag thans kan worden uitgebracht. Zij hopen dat hiermee de weg wordt ingeslagen die zal leiden tot spoedige afhandeling van dit wetsvoorstel. In dit verband hechten zij er aan te onderstrepen dat zij nog steeds een samenhang zien tussen het – inmiddels in de Tweede Kamer behandelde – wetsvoorstel betreffende de wijziging van Statuut in verband met het voortzetten van de rechtsorde ten aanzien van Aruba (stuk 22 593) en het onderhavige voorstel betreffende het Solidariteitsfonds.

Het valt de leden van de CDA-fractie op dat in de memorie van antwoord grote nadruk is gelegd op de bestaande overeenstemming tussen de regeringen van Nederland, de Nederlandse Antillen en Aruba over de tekst van het voorstel inzake het Solidariteitsfonds. Deze uitspraak lijkt te worden ontkracht door de mededeling in § 3, waar wordt opgemerkt dat de Staten van de Nederlandse Antillen van oordeel zijn dat de Antillen een rechtvaardiger lastenverdeling zouden verdienen. Tegen deze achtergrond stellen deze leden het op prijs te worden geïnformeerd over de visie van de nieuw aangetreden Antilliaanse regering op de onderhavige regeling inzake het Solidariteitsfonds. Bovendien wijzen de leden erop dat de situatie op Aruba ook gewijzigd is. Kan in dit geval nog van overeenstemming worden gesproken?

¹ Samenstelling:

Leden: E. G. Terpstra (VVD), Buurmeijer (PvdA), Mateman (CDA), Van der Burg (CDA), Korthals (VVD), Van der Heijden (CDA), Franssen (VVD), Van Rey (VVD), Vermeend (PvdA), voorzitter, Nuis (D66), Lilipaly (PvdA), Van Traa (PvdA), Mulder-van Dam (CDA), Ybema (D66), Apostolou (PvdA), Van Middelkoop (GPV), Rosenmöller (GroenLinks), Bijleveld-Schouten (CDA), Boogaard (AOV), Schuurman (Centrumdemocraten), Fermina (D66), Van Oven (PvdA), Van der Stoep (VVD), Van Dijke (RPF) en Roethof (D66).

Piv. leden: Van Erp (VVD), Liemburg (PvdA), Van de Camp (CDA), De Hoop Scheffer (CDA), Te Veldhuis (VVD), Bukman (CDA), Weisglas (VVD), Linschoten (VVD), Zijlstra (PvdA), Scheltema-de Nie (D66), Oudkerk (PvdA), Vreeman (PvdA), Van Ardenne-van der Hoeven (CDA), De Graaf (D66), Van Heemst (PvdA), Van den Berg (SGP), Oedayraj Singh Varma (GroenLinks), Smits (CDA), Aiking-van Wageningen (AOV), Poppe (SP), De Koning (D66), Vliegthart (PvdA), Remkes (VVD), Leerkes (U55+) en Wolters (CDA).

De leden van de VVD-fractie danken de minister voor de wijze van beantwoording van de door hen in het voorlopig verslag gestelde vragen en gemaakte opmerkingen. Op een aantal onderdelen zijn deze vooralsnog ontoereikend, c.q. zijn ze door het tijdstip van beantwoording (18 december 1992) niet langer actueel. Voorzover nodig zullen deze leden daar in hun onderhavige inbreng op terugkomen.

De leden van de GPV-fractie zijn bereid mee te werken aan het eindelijk definitief tot stand brengen van een wettelijke regeling van het Solidariteitsfonds. Allereerst is evenwel gewenst dat de regering uiteenzet wat thans de onderscheiden posities zijn van de deelnemers aan het fonds. In de opening van het parlementair zittingsjaar kondigde gouverneur Saleh onder meer aan dat het nieuwe Antilliaanse kabinet-Pourier besprekingen wil «over de verdeelsleutel van de bijdragen in het Solidariteitsfonds» (Beurs- en Nieuwsberichten van 10 mei 1994). Kan worden meegedeeld wat dit voornemen in concreto betekent voor het onderhavige wetsvoorstel?

2. Verdeling van de lasten tussen de verschillende donoren

De leden van de fractie van de PvdA vragen welke bedragen op grond van de zogenoemde informele regeling de afgelopen jaren zijn gedoteerd.

Ook de leden van de CDA-fractie willen graag vernemen op welke wijze vanaf 1986 regeling is gehanteerd dat Nederland eventueel een deel van het fonds moet aanvullen ten laste van de Kabna-begroting. Ten koste van welke posten onder hoofdstuk IV van de begroting is het ontbrekende deel van het Solidariteitsfonds aangevuld?

De in § 3 van de memorie van antwoord gegeven toelichting op de verdeling van de lasten tussen de donoren van het Solidariteitsfonds geeft de leden van de CDA-fractie aanleiding tot de vraag op welke gronden het Nederlandse kabinet akkoord is gegaan met het plafond van 1,5% van de inkomensbegroting voor de bijdrage van Aruba aan het fonds. Uit de cijfers van § 2 van de memorie van antwoord blijkt immers dat de 55-25-20 sleutel tussen 1986 en 1991 voor Aruba in feite niet heeft gefunctioneerd. De minister sprak in de memorie van toelichting, die in december 1992 verscheen, de verwachting uit dat de 1,5%-limiet, gelet op de ontwikkeling van de Arubaanse inkomsten, de bijdrage van 25% binnenkort zou overtreffen. Is deze verwachting inmiddels bewaarheid?

De memorie van antwoord maakt melding van het voornemen om tijdens de – voor maart 1993 geplande – Toekomstconferentie een open discussie te houden over de begrenzing van de bijdragen aan het Solidariteitsfonds. Voor zover de leden van de CDA-fractie zich kunnen herinneren heeft dit onderwerp geen belangrijke rol gespeeld in de discussie tijdens de conferentie. Zijn inmiddels nadere mededelingen te doen over de gedachtenwisseling met betrekking tot de begrenzing van het Solidariteitsfonds?

In reactie op het gestelde in § 3 over Sint Maarten willen deze leden graag vernemen of de ervaringen die inmiddels zijn opgedaan met het hoger toezicht aanleiding geven voor het kabinet om wijzigingen of nuanceringen aan te brengen in haar standpunt dat Sint Maarten niet als ontvangend land in het Solidariteitsfonds behoeft te worden opgenomen.

De leden van de fractie van de VVD gaan eveneens in op de mededeling van de minister dat de ontwikkeling van de Arubaanse inkomstenbegroting zodanig is dat de 1,5% van de begroting die zij maximaal aan het Solidariteitsfonds wenst te besteden, de bijdrage van het Arubaanse deel van 25% zal overtreffen. Kan de minister aangeven of de destijds door hem voorziene ontwikkeling ook inderdaad heeft plaatsgevonden?

Deze leden stellen vervolgens dat, voor zover bekend, de situatie op Sint Maarten nog even zorgwekkend is als ten tijde van het verschijnen van de memorie van antwoord. Zeer recent heeft de minister-president van de Nederlandse Antillen de toezichthouder op Sint Maarten, die door de Kroon is benoemd, verzocht terug te treden. De VVD-fractie verneemt graag van de minister of de gang van zaken op Sint Maarten zodanige invloed heeft op de financiële situatie dat ook Sint Maarten in aanmerking moet komen voor een bijdrage uit het Solidariteitsfonds.

De leden van de GPV-fractie vragen de minister of de cijfers uit de memorie van antwoord geactualiseerd kunnen worden. Zij doelen daarbij op de Arubaanse bijdrage en de Nederlandse aanvulling daarop, alsmede de begrotingstekorten en de schuldposities.

De discussie over de 1,5%-limiet van de Arubaanse bijdrage is inderdaad een wat onwezenlijke, zo menen de leden van de GPV-fractie met de regering. Als Aruba het mindere dan de voorgeschreven 25% feitelijk via de omweg van een verlaging van de voor Aruba bestemde begrotingsmiddelen toch zelf betaalt, wat is dan de zin geweest van de 1,5%-limiet?

Deze leden menen dat, als gekozen wordt voor een wettelijke regeling van het Solidariteitsfonds, de vastgelegde verdeelsleutel serieus moet worden genomen. Daarom vroegen zij of de mogelijkheid van afwijking ex artikel 3, lid 3 niet beter geschrapt kan worden. Wat verzet zich daartegen?

3. De uitvoering van de wet

De minister stelt in zijn memorie van antwoord dat Nederland en Aruba zich niet al te nadrukkelijk met de dagelijkse gang van zaken rond het beheer van het fonds moeten inlaten. De financiële situatie op de Antillen, en de daarmee samenhangende schuldenproblematiek, geeft voor de VVD-fractie echter aanleiding de minister te vragen nadrukkelijker de vinger aan de pols te houden.

Artikelen

Artikel 8

De leden van de CDA-fractie willen graag weten of er inmiddels overleg is gevoerd over de tijdstippen waarop de bijdragen aan de eilanden zullen worden overgemaakt. Als dit het geval is, wat was dan het resultaat van dit overleg?

De voorzitter van de commissie,
Vermeend

De griffier van de commissie,
Van Overbeeke